

Protokoll fra møte Hovedkomiteen i VKM 10. mars 2010, kl 10.00-16.00

Deltakere

Fra Hovedkomiteen: Åshild Krogdahl (leder), Bjørn Næss, Espen Rimestad, Hilde-Gunn Sorteberg, Jan Alexander, Janneche Utne Skåre, Marit Aursand, Wenche Farstad, Leif Sundheim, Helge Klungland, Helle Margrete Meltzer, Øyvind Lie.

Forfall: Line Sverdrup, Ørjan Olsvik, Margaretha Haugen,

Fra Mattilsynet: Åse Fulke

Fra sekretariatet til VKM: Kirstin Færden, Tor Øystein Fotland, Tron Øystein Gifstad, Ingfrid Slaatto Næss, Merethe Aasmo Finne, Edel Holene, Bente Mangschou, Arne Mikalsen, Astrid Bjerkås, Åshild Ergon, Anne Finstad (ref.)

1 Velkommen, registrering av eventuelle fravær, habilitet og godtgjøring

Leder av Hovedkomiteen, Åshild Krogdahl, ønsket velkommen til møtet. Helge Klungland tok opp spørsmålet om han kunne være inhabil i forbindelse med presentasjon av risikovurderingen vedr. "Fang og slipp-fiske". Etersom dette var en orienteringssak som ikke skulle behandles av Hovedkomiteen ble det enighet om at vedkommende kunne være til stede under denne presentasjonen.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Dagsorden og møteinnkallelse ble godkjent uten merknader.

Protokollen fra forrige møte i Hovedkomiteen ble ikke gjennomgått da alle oppfølgingspunktene var på dagens agenda og vil bli nærmere omtalt senere.

3 Presentasjon av risikovurderinger

- "Fang og slipp-fiske" - *Catch & release*

Faggruppeteider for dyrehelse og dyrevelferd (FG8), Wenche Farstad, presenterte risikovurderingen av Catch & release som faggruppen har ferdigbehandlet og som er i slutfasen før publisering. Risikovurderingen er gjort på oppdrag for Mattilsynet. Faggruppen har vurdert hvilke konsekvenser fang og slipp-fiske kan ha for fiskens velferd sammenlignet med tradisjonelt sportsfiske der fisken avlives. Bakgrunnen for oppdraget er at Fiskeridepartementet og miljøvernmyndighetene ønsker å vurdere om fang og slipp bør innføres som en måte å regulere fiskebestanden på i norske elver med lav populasjonstetthet.

Hovedkomiteen fant risikovurderingen svært interessant og takker for en god presentasjon.

- *Phytophthora ramorum*

Leder for Faggruppe for plantehelse, Leif Sundheim, presenterte en risikovurdering av *Phytophthora ramorum* i Norge som faggruppen publiserte i oktober 2009. I Norge ble *P. ramorum* første gang påvist høsten 2002 i importerte rhododendron. Sykdommen har så langt i hovedsak rammet pryddplanter i slekten *Rhododendron*, men funn er også gjort i krossved, pyramidelyng, kalmia, syrin og amerikansk eik. Nylig ble infeksjon av sykdommen påvist i blåbær.

Hovedkomiteen fant risikovurderingen svært interessant og takker for en god presentasjon.

4 EFSA høring av retningslinjer for risiko-nyttevurderinger

EFSA har utarbeidet retningslinjer for risiko-nyttevurderinger som nå er ute på høring til 15.april. Kirstin Færden presenterte innholdet i dokumentet. To av Hovedkomiteens medlemmer har vært noe involvert i dette arbeidet og det var enighet blant medlemmene at VKM burde utarbeide et høringssvar innen fristen. Det ble nedsatt en liten arbeidsgruppe som med bistand fra sekretariatet skal utarbeide et utkast til høringssvar. I etterkant av møtet og etter at medlemmene av arbeidsgruppen hadde gjennomgått dokumentet ble det enighet om å ikke sende et høringssvar da gruppens medlemmer mente at dokumentet var et gjennomarbeidet og grundig dokument.

5 Saker som skal behandles på møtet

Nytte-risikovurdering av morsmelk

På Hovedkomiteens møte 3.desember 2010 ble det vedtatt at VKM skal gjøre en nytte-risikovurdering av morsmelk. Det ble videre bestemt at sekretariatet i VKM sammen med de aktuelle faggruppeteiderne skulle starte arbeidet med å lage et utkast til mandat og forslag til ad hoc-gruppe som skulle presenteres på dette møtet.

Revidert utkast til mandat ble forlagt Hovedkomiteens medlemmer og grundig gjennomgått. Hovedkomiteen diskuterte blant annet hvor mye bakgrunnsinformasjon som skal inkluderes i mandatet, og det var enighet at denne teksten måtte "strammes opp". Samtidig ble det påpekt viktigheten av at man i mandatet hadde en god tekst som beskrev bakgrunnen for hvorfor VKM velger å selvinitiere en nytte-risikovurdering av morsmelk.

Sekretariatet la frem et forslag til ad hoc-gruppe basert på innspill fra faggruppe 4, faggruppe 5 og faggruppe 7. Hovedkomiteen vedtok på møtet en ad hoc-gruppe bestående av 8 personer

med ekspertise innenfor ernæring, toksikologi, kjemisk analyse, epidemiologi, immunologi, samt klinisk ekspertise på amming. Viktige kriterier som ble lagt til grunn var å inkludere personer fra ulike norske fagmiljøer. Sekretariatet presiserte at de foreslåtte ekspertene i ad hoc-gruppen må forespørres om de ønsker å delta i VKMs planlagte nytte-risikovurdering før arbeidet kan starte opp.

Vedtak: En arbeidsgruppe bestående av to av medlemmene i Hovedkomiteen og fagkoordinator fra sekretariatet skal revidere utkastet til mandat i tråd med innspillene fra Hovedkomiteen innen 15.april. Deretter vil bestillingen legges ut på offentlig høring med 14 dagers høringsfrist.

Hovedkomiteen vedtok en ad hoc-gruppe som skulle arbeid med nytte-risikovurderingen av morsmelk og ba sekretariatet forespørre aktuelle kandidater om de ønsker å delta i ad hoc-gruppen.

Det ble også vedtatt at utkast til sluttrapport fra Hovedkomiteen skal legges ut på offentlig høring før endelig sluttbehandling i Hovedkomiteen. Dette skal gjøres for å fange opp eventuelle vitenskapelige aspekter som VKM av en eller annen grunn kan ha oversett i sin behandling.

Risikovurdering av mykotoksiner i korn

På møtet i Hovedkomiteen den 3. desember 2009 ble det fremmet et forslag om at VKM skulle selvinitiere en risikovurdering av soppgifter i korn. Bakgrunnen for dette var blant annet at de to siste års kornhøster har skapt bekymring pga. økt forekomst av særlig mykotoksinproduserende arter av muggsoppen *Fusarium*. Utviklingen i mykotoksinproblematikken har tidligere vært tatt opp som et aktuelt tema som VKM bør se nærmere på, og flere faggrupper har meldt om behov for å belyse ulike aspekter av mykotoksiner i næringskjeden.

I etterkant av Hovedkomiteens møte i desember har Mattilsynet besluttet at de ønsker å bestille en risikovurdering av soppgifter i korn. Basert på interne drøftinger i Mattilsynet og en innledende diskusjon av saken på møtet i VKMs Faggruppe 5 den 14. januar, oversendte Mattilsynet i midten av februar et foreløpig utkast til bestilling av en risikovurdering av mykotoksiner i norsk og importert korn.

Mattilsynets bestillingsutkast krever en omfattende risikovurdering av mykotoksiner i korn der blant annet eksponering fra fôr og mat, agronomiske forhold, plantehelse, og bruk av plantevernmidler, er inkludert. Sekretariatet vurderer det til at oppdraget i hovedsak berører fagområder som er underlagt Faggruppe 5, 6 og 9. I tillegg er det enkelte problemstillinger som faller inn under ansvarsområdene til Faggruppe 2, 3 og 8. VKMs risikovurdering skal derfor forankres i Hovedkomiteen.

Sekretariatet foreslo at Mattilsynets bestillingsutkast diskuteres nærmere i Faggruppe 5, 6 og 9 og at denne prosessen avventes til de respektive faggruppens første møte i nyoppnevnt komité. Ettersom bestillingen fra Mattilsynet er svært omfattende, foreslår sekretariatet at arbeidet med risikovurderingen fordeles på de tre berørte faggruppene (FG 5, 6 og 9) framfor å lage én ad hoc-gruppe som skal ha ansvaret for hele arbeidet.

Sekretariatet foreslo videre at det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av faggruppelederne i Faggruppe 5, 6 og 9 og leder evt. nestleder i Hovedkomiteen med ansvar for overordnede

diskusjoner, beslutninger og den endelige sammenstillingen av rapporten fra VKM. Leder evt. nestleder i Hovedkomiteen foreslås som leder av arbeidsgruppen.

I den grad det er problemstillinger som faller inn under ansvarsområdene til Faggruppe 2, 3 og 8 kobles disse inn i arbeidet etter forespørsel fra Hovedkomiteens arbeidsgruppe.

Vedtak: Sekretariatets forslag med innspill fra Hovedkomiteen til framdriftsplan og strategi for det videre arbeidet med risikovurderingen ble vedtatt. Saken videreføres til ny Hovedkomité.

VKM's kommunikasjonsstrategi

På møtet i Hovedkomiteen 3. desember 2009 ble utkast til kommunikasjonsstrategi for VKM presentert. Det ble da vedtatt at kommunikasjonsrådgiver i VKM innarbeider innspill og at nytt utkast presenteres og vedtas på møtet i mars 2010. I tillegg ba Hovedkomiteen om at det ble utarbeidet en strategi for sosiale medier til neste møte.

Nytt utkast ble presentert og Hovedkomiteens medlemmer var enig at det hadde blitt et bra og solid dokument. I tillegg ble det forelagt et utkast til strategi for sosiale medier med forslag om at det legges opp til en trinnvis tilnærning, der 2010 blir et lytte- og læreår. Begrunnelsen er at VKM gjennom kommunikasjonsstrategiarbeidet har satt i gang en rekke tiltak. En del av disse tiltakene skal legge grunnlaget for et godt kommunikasjonsarbeid generelt og bør være gjennomført før VKM ev tar i bruk sosiale medier. Det anbefales dessuten å bli kjent med det som allerede sies og skrives før man selv deltar aktivt i sosiale medier

Vedtak: Revidert forslag til kommunikasjonsstrategi for VKM og utkast til strategi for sosiale medier ble vedtatt.

Kunnskapsbehov avdekket i VKM's risikovurderinger

Denne saken gikk ut pga tidsmangel.

Årsplan for VKM 2010

På det forrige møtet i Hovedkomiteen 3. desember 2009 ble det vedtatt at faggruppene og Hovedkomiteen lager utkast til årsplaner for 2010 som inneholder konkrete aktiviteter og at det samlede dokumentet videreformidles til ny komité som et utgangspunkt for deres arbeid i 2010. Et slikt dokument vil også være med på å videreformidle kunnskap, behov og ideer som den sittende komiteen synes kan være viktig at den nye komiteen kjenner til når den skal starte sitt arbeid.

Etter møtet i Hovedkomiteen 3. desember har alle faggruppene laget et forslag til årsplan for sin faggruppe. I tillegg har sekretariatet i samarbeid med Hovedkomiteen ledelse laget forslag til punkter i årsplanen til Hovedkomiteen.

Hovedkomiteens medlemmer ble på møtet bedt om å komme med forslag til aktiviteter hovedkomiteen kan arbeide med i 2010, samt kommentere de aktivitetene som er forelått.

Hovedkomiteens medlemmer synes forslaget var et bra overføringsdokument for den nye komiteen. De beskrevne aktiviteter er informative og konkret målbare. Det kom ikke inn andre forslag til aktiviteter for 2010.

Vedtak: Sekretariatet påser at det ”overføringsdokumentet” tas opp og diskuteres på det første møte i ny komité

Oppsummering av VKMs periode 2007-2010

Denne sittende komiteens virketid utløper 31. mars og ny komité skal være på plass 1. april. Det er derfor tid for å se bakover på hvordan denne 3-årsperioden har forløpt, men også fremover på hvilke endringer som kan gjøres. Hovedkomiteens medlemmer ble derfor oppfordret til å oppsummere sine erfaringer fra VKM 2007-2010 og ut fra dette gi innspill til den nye komiteen.

Innspill som kom opp på møtet var følgende:

- VKM gir høyt læringsutbytte og er en fin og hyggelig læringsarena
- Det er lett å engasjere seg i VKM-saker
- Utviklingen av gode rutiner for arbeidet i VKM har bedret risikovurderingene som øker i omfan både i både når det gjelder arbeidsinnsats og dokumentenes størrelse.
- Tid til å prioritere VKM-arbeid kan være et problem i en hektisk hverdag
- Risiko-nyttevurderinger blir stadig viktigere
- VKM arbeid bidrar til bedre forståelse for arbeidet med risikovurderinger
- Kommunikasjonsområdet er betydelig forbedret med nye og bedre nettsider og det er viktig at kommunikasjonsstrategien nå er på plass
- Det er viktig å sikre rekruttering til arbeidet i faggrupper og hovedkomite
- Arbeid i VKM gir mulighet for reiser og møter i VKM regi som gir et internasjonalt perspektiv på arbeidet
- VKM har et godt lederskap og et godt sekretariat.
-

Vedtak: Hovedkomiteens innspill vil bli overbrakt den nye komiteen.

6 Status for øvrige saker i Hovedkomiteen

Marine oljer - del 1 (08/504)

Leder av ad hoc-gruppen orienterte kort om arbeidet som er gjort siden det forrige møtet i hovedkomiteen. Det foreligger foreløpig ikke noe dokument som kan presenteres og det gjenstår en del arbeid før vurderingen er klar.

Marine oljer - del 2 (08/707)

Leder for ad hoc-gruppen presenterte arbeidet. Gruppen har kommet langt i sitt arbeid. Det er store kunnskapshull som avdekkes og dette vil spesielt bli vektlagt i vurderingen. Planen er at arbeidet skal være slutført innen sommeren. Hovedkomiteen takket for verdifullt arbeid i ad hoc-gruppene.

7 Orientering om arbeidet i faggruppene

Dette punktet utgikk pga tidsmangel.

8 Orientering fra VKMs deltagere i EFSA's vitenskapelige organer

Ingen hadde noe nytt å meddele.

9 Nytt fra Mattilsynet

Åse Fulke (ny koordinator opp mot VKM) fra Mattilsynet orienterte kort om koordineringsmøtet mellom VKM og Mattilsynet 8.mars. På dette møtet ble blant annet en liste over mulige bestillinger fra Mattilsynet til VKM i 2010 gjennomgått.

10 Orientering fra sekretariatet

VKM blir egen etat

Kirstin Færden orienterte om bakgrunnen for at VKM fra 2010 har blitt en selvstendig virksomhet. Dette medfører blant annet behov for nye administrative rutiner, og det er mye som er uavklart i den forbindelse.

Oppnevning av ny komité 2010-2013

Ny vitenskapskomité skal oppnevnes av Helse- og omsorgsdepartementet 1. april. Det var 119 søkere til komiteen, 67 av disse sitter i den nåværende VKM. En bedømmelseskomité på 5 har vurdert søkerne og deres kompetanse. Det er ikke like god søkning til alle faggrupper.

Oppstartsseminar – ny komité

Det planlegges et oppstartsseminar i forbindelse med ny komité. Hovedkomiteens medlemmer fant det på bakgrunn av tidligere erfaringer nyttig med et slikt seminar og støttet sekretariatets forslag om å arrangere et oppstartsseminar i mai-juni 2010.

Advisory Forum

Utgikk pga tidsmangel.

Kontaktmøte med KI, Mattilsynet og VKM

Det årlige kontaktmøtet mellom KI, Mattilsynet og VKM som ble avholdet 11.januar ble kort redegjort for.

Årsrapport 2009 og VP 2010

Årsrapport 2009 og VP2010 ble sendt til HOD 20.februar 2010. Disse dokumentene var sendt ut til orientering for Hovedkomiteens medlemmer.

11 Takk for innsatsen

Kirstin Færden takket VKMs medlemmer for innsatsen og oppsummerte kort komiteens arbeid i perioden 2007-2010.